

Ministerstwo Finansów

Szef Krajowej Administracji Skarbowej
Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów
insp. Bartosz Zbaraszczyk

Warszawa, 2 czerwca 2023 roku

Sprawa: odpowiedź na pismo
Znak sprawy: DBM5.100.13.2023
Kontakt: Sekretariat DBM
tel.: +48 22 694 30 93
e-mail: sekretariat.dbm@mf.gov.pl

Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie,

odpowiadając na pismo nr WZF.7060.16.2023.TO z 13 marca 2023 r. w sprawie rozważenia możliwości podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie zmiany sposobu ustalania świadczenia emerytalnego funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, których stosunek pracy przekształcił się w stosunek służby na podstawie art. 171 ust. 1 ustawy z dnia 18 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej¹, a którzy posiadają okresy zatrudnienia określone w art. 13 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin – zwaną w skrócie ustawą zaopatrzeniową², wyjaśniam, co następuje.

¹ustawa z dnia 18 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1948, z późn. zm.)

²ustawa z dnia z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2022 r. poz. 1626, z późn. zm.)

Krajowa Administracja
Skarbowa

tel.: +48 22 694 55 55
fax: +48 22 694 36 84
gov.pl/finanse
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

Na podstawie art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw³, został dodany przepis art. 13 ust. 1 pkt 6-7 ustawy zaopatrzeniowej.

Wobec powyższego, z dniem 10 czerwca 2022 r. weszła w życie regulacja prawna, która jako równorzędne ze służbą w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służbie Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służbie Celnej, Służbie Celno-Skarbowej i w Służbie Więziennej traktuje okresy zatrudnienia:

a) w komórkach organizacyjnych, o których mowa w art. 11g ust. 1 i 2 oraz art. 36,
b) jako inspektorzy prowadzący czynności dochodzeniowo-śledcze, o których mowa w art. 38 ust. 4 i 5

- ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 720, 1165 i 2261)

oraz okresy zatrudnienia w Inspekcji Celnej.

Nadmieniam, że funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej, a także byli funkcjonariuszy Służby Celnej zostali objęci systemem zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych stosunkowo niedawno, tj. od dnia 1 stycznia 2018 r., co wynikało z realizacji wykonania wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 marca 2015 r. (sygnatura akt K 39/13).

Obowiązujący art. 5 ust. 1 i 1a ustawy zaopatrzeniowej przewiduje ustalenie przez organ emerytalny wysokości świadczenia emerytalnego funkcjonariusza wyłącznie na podstawie średniego uposażenia (wyjątek: wynagrodzenia - Straż Marszałkowska) należnego przez okres kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych przez funkcjonariusza lub uposażenia należnego funkcjonariuszowi na ostatnio zajmowanym stanowisku. Odmienne uregulowanie kwestii ustalenia podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego funkcjonariuszy Straży Marszałkowskiej wynika z wyodrębnienia tej formacji mundurowej dopiero na mocy ustawy z dnia 26 stycznia 2018 r. o Straży Marszałkowskiej⁴ i równoczesnego objęcia strażników Straży Marszałkowskiej uprawnieniami funkcjonariuszy, określonymi w przepisach ustawy zaopatrzeniowej.

Jednocześnie art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy zaopatrzeniowej wskazuje, że wystuga emerytalna stanowi okresy służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej,

³ ustawa z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1115).

⁴ ustawa z dnia 26 stycznia 2018 r. o Straży Marszałkowskiej (Dz.U. 2022 poz. 1727)

Straży Marszałkowskiej, Służbie Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służbie Celnej, Służbie Celno-Skarbowej lub Służbie Więziennej, z wyjątkiem okresów zawieszenia w czynnościach służbowych, a także okresy im równorzędne, łącznie z okresami o których mowa w art. 14 i art. 16. Okresy, które traktuje się jako równorzędne ze służbą w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służbie Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służbie Celnej, Służbie Celno-Skarbowej i w Służbie Więziennej, określa art. 13 ust. 1 i art. 18b ust. 2 ustawy zaopatrzeniowej.

Zaliczenie okresów wskazanych w art. 13 ust. 1 jako okresów równorzędnych ze służbą znajduje odzwierciedlenie w wysokości ustalonego świadczenia emerytalnego. Powyższe wynika z możliwości skorzystania z uprawnień emerytalnych już po 15/25 latach łącznych okresów służby i pracy oraz uwzględniania ich w wysłudze emerytalnej, co bezpośrednio wpływa na wysokość świadczenia emerytalnego, bowiem okres świadczenia pracy jest liczony jak okres służby tj. po 2,6% podstawy wymiaru za każdy rok służby. Jedynie podstawa wymiaru świadczenia ustalana w oparciu o średnie uposażenie funkcjonariusza należne przez okres kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez funkcjonariusza może obejmować lata, w których jego wartość będzie równa 0, z uwagi na pobieranie w tym okresie wynagrodzenia, a nie uposażenia. Natomiast, za okresy nie zaliczone do wysługi emerytalnej przy ustaleniu świadczenia z zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszom przysługuje prawo do świadczenia emerytalnego z systemu powszechnego. Emerytura ustalana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest wyliczana w oparciu o składki odprowadzone od wynagrodzenia uzyskanego w okresie zaliczonym do wysługi emerytalnej przez ten organ.

Zatem po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego funkcjonariuszom Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej będzie przysługiwało odrębne świadczenie emerytalne.

Dodatkowo zauważam, że od dnia objęcia funkcjonariuszy Służby Celnej i Służby Celno-Skarbowej systemem zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych, w myśl art. 13 ust. 1 pkt 1d okresy zatrudnienia funkcjonariuszy od dnia 15 września 1999 r. do dnia przekształcenia stosunku pracy w stosunek służby w przypadku, gdy osoba, która wykonywała zadania przypisane dla Służby Celnej, otrzymała akt mianowania skutkujący tym przekształceniem, traktuje się jako równorzędne ze służbą. Wobec powyższego, byłym funkcjonariuszom celnym Służby Celnej i funkcjonariuszom Służby Celno-Skarbowej wskazany powyżej okres zatrudnienia uwzględniany jest do wysługi emerytalnej, ale nie stanowi podstawy do ustalenia świadczenia emerytalnego. Podobne rozwiązanie przyjęto w przypadku osób posiadających okresy zatrudnienia określone w pkt 6-7 ustawy zaopatrzeniowej. Tym samym, przepisy ustawy zaopatrzeniowej dotyczące funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, w zakresie sposobu ustalania wysokości emerytury są spójne i nie różnicują funkcjonariuszy, w ramach tej samej służby.

Prawo do uzyskania świadczeń emerytalnych z systemu zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych stanowi szczególny rodzaj uprawnienia, którego beneficjentami są funkcjonariusze Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby

Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Uprawnienie do nabycia emerytury po osiągnięciu 15 lub 25 lat służby przez funkcjonariuszy (wraz z okresami równorzędnymi) jest niewątpliwie przywilejem uzasadnionym specyfiką pełnionej służby, w stosunku do osób objętych powszechnym systemem emerytalnym.

W związku z powyższym uprzejmie informuję Pana, że kierownictwu resortu finansów znane są postulaty omawianej grupy funkcjonariuszy, związane ze zmianą przepisów ustawy zaopatrzeniowej odnośnie umożliwienia ustalania podstawy wymiaru emerytury ze średniego wynagrodzenia należnego przez okres kolejnych 10 lat. Niemniej zauważam, że z uwagi na istotność omawianego zagadnienia, przygotowanie projektów zmian legislacyjnych wymaga wielopłaszczyznowej oraz dogłębnej analizy obowiązujących przepisów, ustalenia potencjalnych skutków finansowych dla budżetu państwa i konsultacji międzyresortowych oraz społecznych w szczególności z organizacjami społecznymi reprezentującymi różne grupy funkcjonariuszy formacji mundurowych.

Niezbędne jest wypracowanie takich rozwiązań, które będą obejmowały omawianą grupę funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, ale również nie będą jej faworyzowały wobec pozostałych funkcjonariuszy formacji, w tym innych służb mundurowych, którzy w przyszłości będą korzystać z prawa do świadczenia emerytalnego przysługującego na podstawie przepisów ustawy zaopatrzeniowej.

Z wyrazami szacunku

Bartosz Zbaraszcuk

Sekretarz Stanu Szef Krajowej Administracji Skarbowej